

ESG-АУДИТ У СИСТЕМІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

виконала студентка групи ОБП-22-1

Коваль Софія

Науковий керівник: Рябчук Оксана Григорівна, к.е.н., доцент

An illustration on a dark teal background featuring three stylized mountain peaks. On the left, a green leaf grows from a small base. In the center, three stylized human figures in business suits stand together. On the right, a wooden gavel rests on a stack of three gold coins.

Що таке звітність зі сталого розвитку (ESG)

Звітність зі сталого розвитку — це інтегрований масив даних про екологічні, соціальні та управлінські (ESG) наслідки діяльності компанії та супутні ризики. Вона дозволяє оцінити як вплив підприємства на сталий розвиток, так і вплив зовнішніх факторів на фінансовий стан і перспективи бізнесу. Формалізація в кількісні індикатори робить нефінансові звіти придатними для перевірки, аналогічно до фінансової документації.

Навіщо потрібен незалежний ESG-аудит?

Верифікація

правдивості

Аудит підтверджує, що звіти не містять маніпуляцій чи «прикрашування» реальності — перевіряють достовірність даних і відповідність міжнародним стандартам.

Довіра й доступ до капіталу

Офіційний аудиторський висновок підвищує довіру банків, інвесторів і донорів; багато європейських фінансових інструментів вимагають перевіреної ESG-звітності.

Боротьба з greenwashing

Аудит мінімізує ризики неправдивих заяв про екологічну чи соціальну відповідальність і знижує інвестиційні ризики.

Рівні впевненості при ESG-аудиті

Що означає limited assurance

Обмежена впевненість (limited assurance) — це базовий рівень перевірки ESG-звітності, за якого аудитор не проводить такої глибокої роботи, як у фінансовому аудиті, але все ж отримує достатні докази для висновку, що інформація *не містить суттєвих викривлень* у межах виконаних процедур. Зазвичай застосовують аналітичні процедури, вибіркові перевірки, зіставлення даних між джерелами, інтерв'ю з відповідальними командами та огляд внутрішніх політик і процесів збору даних.

Що означає reasonable assurance

Обґрунтована впевненість (reasonable assurance) — це значно глибший рівень перевірки, методологічно ближчий до класичного фінансового аудиту. Тут аудитор не лише аналізує звіти та процеси, а й розширює обсяг тестування, перевіряє контрольні процедури, джерела первинних даних, обґрунтованість припущень і розрахунків, а також стійкість внутрішнього контролю над ESG-інформацією.

Що зміниться після 2030 року

Очікується поступовий перехід від обмеженої до обґрунтованої впевненості для ESG-звітності після 2030 року. Це означатиме, що компаніям доведеться суттєво посилити систему внутрішнього контролю, стандартизувати методики розрахунку, краще документувати дані та готуватися до більш детальної перевірки з боку аудиторів.

Для аудиторських фірм це також означає вищу потребу в спеціалізації, більших ресурсах і уніфікованих підходах до перевірки нефінансової інформації. Для бізнесу — це стимул інвестувати в якість ESG-даних уже зараз, щоб перехід не став різким і дорогим.

CSRD і ESRS: регуляторний контекст ЄС

CSRD (Directive) набрала чинності 5 січня 2023 року та розширює обов'язки з розкриття соціально-екологічної інформації для великих корпорацій і певних публічних МСП.

31 липня 2023 р. ЄК імплементувала **ESRS** — стандарти, що деталізують вимоги щодо клімату, біорізноманіття, прав людини та управління. Бізнес має формалізувати ризики й показники в кількісні індикатори.

Наслідки для українського бізнесу

- Необхідність гармонізації законодавства з вимогами ЄС
- Ризик втрати доступу до європейського капіталу без верифікованої звітності
- Переваги для компаній, що впроваджують стандарти — легший доступ на ринки ЄС

Стратегічне значення й виклики для України

1. Розвиток ринку праці

Попит на ESG-компетенції в Україні швидко зростає: протягом найближчих 3–5 років очікується збільшення потреби у фахівцях на **30–50%**. Уже сьогодні компаніям потрібні **ESG-аналітик, sustainability consultant, аудитор нефінансової звітності та спеціаліст з управління ризиками**. Такі ролі з'являються не лише в енергетиці та фінансах, а й у креативних агенціях, які працюють із міжнародними клієнтами.

2. Особлива роль у відбудові

ESG-аудит особливо важливий у контексті повоєнної відбудови України, адже забезпечує прозорість використання коштів від **МБРР, ЄС** та двосторонньої допомоги. Це критично для проектів енергетичної трансформації, відновлення інфраструктури, соціальних програм і екологічної реабілітації, де кожна витрачена гривня має бути підтверджена й відстежена.

Зв'язок ESG-аудиту з антикорупційними механізмами та верифікацією звітності посилює довіру до українського бізнесу й державних інституцій. Для міжнародних партнерів це не лише питання контролю, а й показник здатності України управляти ресурсами прозоро, відповідально та за європейськими правилами.

Висновок

ESG-аудит — це не лише інструмент контролю, а **стратегічна інвестиція** в довіру, доступ до капіталу та конкурентоспроможність на європейських ринках. Для України це також унікальна можливість стати лідером у ESG-аудиті в регіоні — за умови своєчасного розвитку кадрового потенціалу, цифрової інфраструктури та нормативної бази.